

SZÉKELYFÖLD

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HIRLAP.

Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr, egyes szám ára 6 kr.
Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Felolvasó szerkesztő és kiadótulajdonos:
IFJABB DOBAY JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SZABÓ ALBERT KÖNYVNYOMDÁJA K. VÁSÁRHELYT.
Hirdetések díjszabály szerint. Nyitlér sora 10 kr.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld” című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld” kiadóhivatala.

Román testvéreink.

II.

Igen szomorú dolog volna, ha azt az elnyomást, azt a zsarnokságot, melyet a román agitátorok hirdetnek, a nép maga is érezné, de tényleg úgy áll a dolog, hogy a jó népek vajmi kevés tudomása van arról a kizsákolásról, melyet a nagyhangú ügyvédek és pópák hirdetnek. Szóval a dolog úgy néz ki, mintha valaki olyan fájdalom miatt jajgatna, mit sem ő, sem más nem érez.

Mióta a magyar sajtónak sikerült Lukácsiból, Ratiuból martirokat csinálni, az intelligensebb románok között valóságos maniává vált a martírság után való vágy. Szívesen megtesznek mindent, hogy a közvéleményt maguk felé terelessék, mint az a román

férfi, kinek sikerül magát a magyar bíróság által becsuktatni. Így látunk egészen jelentéktelen embereket a semmiségből felemelkedni, hogy a nép és a szomszéd Románia mint olyant ünnepelje, ki népéért szenved.

És mind erről a román nép nagy része, mely vajmi keveset törődik a világ eseményeivel, nem sokat tud. Nagy nemzeti ünnepélyek alkalmával ugyan a pópák által kitanítva, nagy tömegekben jelennek meg, nemzeti ruhákban ékeskednek, s parancsszóra kiabálnak, de hogy minden miért történik, azt bizony szegények nem igen tudják. A mint már bebizonyította van, az ünnepélyekre a népet mindig valami képtelen ígérettel szokták becsalni. Hát ugyan hogy is érezhetné a nép az elnyomást mikor látja, hogy ép azon jogokat élvezi, mint a haza bármely más nyelvű polgára, nyelvét nem tiltják el, vallását szabadon gyakorolhatja s csupán annyit követel tőlük az állam, hogy tartsák meg a törvényeket s legyenek jó hazafiak.

A román nép általában meg van elégedve helyzetével s csak az intelligencia nyugtalanodik s agít és izgat a magyar nép és kormány ellen. De ezek között is akad nem egy jó érzésű derék hazafi, ki időnkint közéjük út az izgatóknak. Ilyen első sorban Moldován Gergely a kolozsvári egyetem nagy tudomány professzora, ki megsokalva az agitátorok hazugságait »Politikai szédelgés» cím alatt egy hatalmas röpiratot bocsátott ki, melyben nagy tudással értekezik a román kérdéssről.

Kettős célú tűzött ki magának Moldován műve megírásánál. Először bebizonyítani azt, hogy a román faj a magyar állam területén nem csak hogy elnyomva nincs, de fejlődik és gyarapodik számszerűleg, kulturai és vagyoni tekintetben, szabadon ápolhatja nemzeti individualitását és nyelvét. Másodszor leleplezni a

román liga valódi törekvéseit és figyelmeztetni arra, hogy a román törvényhozás és közvélemény által istápoltt forradalmi üzemek valódi célja Erdély elszakítása.

Utál arra, hogy 1867. óta a magyar állam területén ezerötszázal szaporodott a román tannyelvű iskolák száma. Megvilágítja, hogy a románok a legszélesebb körű egyházi autonómiával bírnak, melynek hivatalos nyelve a román. Fölemlíti, hogy a magyar állam évenként több mint 200.000 forinttal segítyezi a román egyházat. Fölhívja a figyelmet arra a nagy szabadságra, melyet a román izgatósajtó, államellenes üzelmei dacára élvez. Rátal arra, hogy a magyarországi románok a legutóbbi két népszámlálás között fekvő évtizedben néhány százezerrel szaporodtak, holott Romániában a népesség száma folyton csökken, minthogy ott a halálozások száma két százalékkal múlja fölül a születéseket.

De hát mindezt többé-kevésbé tudjuk itt bent az országban, habár újság lesz a külföld azon köreiben, hová elhatottak a román liga rágalmozó iratai.

A mi ránk nézve első sorban fontos, az Moldován könyvének azon része, melyben elénk állítja a magyar állam belbékéje és területi épsége ellen Romániából szított forradalmi izgatást.

Dőreség volna e leleplezések után még azon téves hitben ringatózni, hogy Ratiu és társai a magyarországi románság elégedetlen, de egyébként a magyar államhoz szító részének szószólói. Egyszerűen előretolt eszközei a forradalmi propagandának, tagjai az Erdély elszakítására törekedő román ligának, melyet évenként 750.000 frankkal segítyez a román állam.

Valóban a szemérmertlenségnek azon nagyságát, melylyel a velük »barátságos viszony-

A „Székelyföld” tárczája.

Recamier Julia.

A szerelem tulajdonképpen az ifjú kor előnyeihez tartozik; egy fiatal, érzékeny szív minden esetben könnyebben lángra gyul, mint az élet viharaitól megdedzett férfi kebel, hol az érzelmek az észnek van alá vetve. Mily üdvöztető, mennyi boldogság van az első szerelemben; mily édesen dalolják, mily ragyogó színben festik azt a költők, és a képzelődés, rendesen, a szerelmesek napjait életök kikeletének tartja; de vannak esetek, hol a nő és férfi egymás iránt akkor gyul szerelemre, mikor már túl vannak az ifjúság évein, s mégis ifjúkori ábránd és rajongás jellemzi e benső viszonyt, csodálatos ellentétet fejezve ki a meghajlottságot, kimerült testtel, melyben a szív lakozik. Egy ily viszony létezett Chateaubriand és Recamier közt. E hölgy, korában, Frankhon ragyogó szépségei között első helyet foglalt el. A nagy költő 1817-ben, beteg barátnőjénél, Staäl asszonynál látta először a szép hölgyet, ki akkor már a 40-ik évén túl volt, bár bajain az idő semmi nyomot sem hagyott hátra. Chateaubriand közeledett az 50 évhez, s a hölgy szépségén kívül annak szeretetreméltósága és szellemének tökélye egyiránt

megragadta lelkét, s iránta a legbensőbb szeretmet, határtalan tiszteletet érzett, míg az, viszont azon férfi iránt, kinek neve köztiszteltetben részesült és bámulat-tárgyat képezett; nagy érdekelttséggel viseltetett és önéletrajzában így ír róla:

— Az elragadtató tisztelet, mit a költő rendkívüli tehetsége maga iránt fölkelte; az a ragyogó hírnév, mely őt nyombusként körülvette, egész lényét sajátosság csáberővel ruházta fel, mit nagy mértékben nevel szeretetreméltó előzékenysége, nemes és lovagias magatartása.

Julietta szívében, nemsokára, az első helyet a költő kepe foglalta el. Többen barátjai közül, kik egyszerűs mind bajainak tisztelői is voltak, nem minden aggodalom nélkül látták ezen érzelmeket megfogamzani és mély gyökeret verni. Azonban ezen aggodalmak semmi alappal sem bíróknak bizonyultak be. Julietta már egyikben jelét adta annak, hogy szívhajlamait mindig legyőzi a nő kötelelenség.

Tíz évvel ezelőtt ugyanis Ferdinánd August, poros trónörökös, megismervén a szép Juliettát Staäl asszonynál, iránta mély szerelemre gyuladt, s hajlandóságot mutatott vele nevét és állását megosztani. Megható szavakkal adta ezt neki tudtára; ígérvé, hogy ha kérelmét teljesíti, kész gyermektelen házasságát felbontani, hogy törvényes férje lehessen. Juliettának is megtetszett

a deli, lovagias herceg, s kölcsönösen biztosíták egymást a szerelmesek, leendő egyesülésök iránt. A hölgy irt is Capetből — hol tartózkodott — férjének, hogy adná vissza szabadságát s az elválásba egyezzek bele; férje, válaszában, teljesítő kívánságát, de egyúttal hivatkozott önzéstelen hajlamaira, melyet gyermeksege óta iránta tanusított. Ee válasz a nőt meghatotta, elhatározásában ingatagga tette. Eszébe jutott a fény, melyet, egykor nemes szívű férje oldalánál élvezett; képzeletében férje előtt látta a szomorú sorsot, melyet elválásával, a már koros és javaiból nagy részben megfosztott férfinak, fog okozni. Megbánta ígéretét, szívéből kiszakítá a porosz herceg képét s megtagadta kezét, csak hogy férjével maradhasson. Chateaubrianddal való egybekeléséről nem lehetett gondolni, ez nős volt s nejét be is mutatta neki, s bár a két hölgy valami nagy barátságban soha sem volt, egymás iránt nem tagadták meg tiszteletüket.

Midőn Chateaubriand megismerte Recamier asszonyt ez egyszerű palotában, melyhez kert is volt ragasztva, tartá lakását. A költő erre, vonatkozva, így ír:

„Ezen kertben volt egy hársfa-lugas, melynek lombjai közt, midőn Juliettára vártam, a hold ezüst sugarát átragyogni láttam; sokáig nem hittem, hogy ezen sugár engem illet, s ha ezen helyre

ban álló Románia erőnek erejével »román kérdést« akar teremteni és saját területünkön lázít.

Moldován, a ki inkább ismerheti a romániai viszonyokat, mint mi, megdöbbentően festi azon paroxizmust, mely magával sodorta Romániát. »Társadalmá forrong — ugymond — és többé nem foglalkozik a saját sebeinek gyógyításával. Egy gondolat őt meg minden igyekezetet, minden erőt: a magyar nemzet rágalmozása benn és künn s az állítólagosan elnyomott magyarországi románság felszabadítása. A román állam a nyugtalankodó, forradalmár elemek fészkevé nőtte ki magát.«

A hadügyminiszter helyettese. A hivatalos lap a napokban közölte azt a legfelsőbb kéziratot, melylyel a király további intézkedésig Merkl tábornagynak bízta meg a közös hadügyminisztérium vezetésével. A legfelsőbbkézirat így hangzik:

Kedves báró Merkl tábornagynak!

Megbizom Önt, további intézkedésig, a közös hadügyminisztérium vezetésével.

Ischl, 1893. augusztus 5-dikén.

Ferencz József, s. k.

Kálnoky, s. k.

Háromszékvármegye közig. bizottságának üléséből.

A bizottság ülését Potsa József, főispán elnöke alatt megkezdvén, az előadók szakjelentései olvastattak fel első sorban. Kivonatossan következőket tartalmazták:

Tompa Miklós alispán havi jelentése szerint a közigazgatás menete július hónapban rendes volt.

A vármegyei tisztikar teljes létszámban volt.

Damokos Miklós megyei aljegyző 4 heti, Gábor Péter főszolgabíró 4 napi és dr. Damokos Ölon szolgabíró 14 napi szabadságidőt élveztek.

Egy éves utlevél kiadott 32 darab, 15 napos utazási igazolvány kiadott 59 db.

A vármegyei pénztár megvizsgálatván, rendben találtatott.

Tíz esetet a beérkezett jelentések szerint 3 volt, melyek közül kettő gyújtogatás és egy pedig ismeretlen okból keletkezettnek jelentetett. Az összes kár értéke 1943 frt, melyből 763 frt biztosítva volt.

Babarczy Ferencz pénzügyi tanácsos, pénzügyigazgatóhelyettes jelentése szerint július hónapban megelőző havi áthozattal iktatóra érkezett 2952 drb, ebből elintéztetett 1994 drb, maradt hátralék július végével 988 drb.

Üzletben volt 8 mezőgazdasági és 2 ipari szeszfőzde.

A hó folyamata alatt mind a 8 mezőgazdasági szeszfőzde üzletben kívül helyeztetett.

Adományoztatott egy dohány és egy sóáruda.

Elemi kár felvétel 44 községben eszközöltetett.

visszatértem: félelem fogott el, hogy nem találom azt ott ismét. A napnak nincs annyi fényugára, mint neki, s bájai fölölmulják az Óceán gyöngyeit.

Azonban e bájokat kevés ideig láthatá a kertben Chateaubriand, a gyakori veszteségek, miket Recamiere viseletében szenvedett, megingatták vagyoni állását és kényszeríték a palotát elárulni a kerttel együtt. Julia Abbaye-Boisba, mely magán valami kolostorszerűség szinét viselte — vonult, míg férje, atyja és ezeknek egy öreg barátok számára, ki a családhoz tartozott, a kolostor szomszédságában egy kényelmes lakást rendezett be, hogy saját maga vezethesse a háztartást s öröködjék felettök. Gyermekekora óta e hölgyet tündéri fény vette körül, s most, minden zugoldás nélkül, a harmadik emeleten, egyetlen egy szűk kamarával beérte. Itt fogadta minden reggel a költő levelét és délután személyes látogatását. »Midőn kimerülve hágtam fel a magas lépcsőn s a kis szobába nyitottam, el valék a gyönyörtől ragadtatva — írja, »emlékirataiban«, Chateaubriand.

Midőn a költő a berlini udvarhoz követül neveztetett ki, el kelle hagyni szeretett hölgyét, nehézz szívvel bucsuzott el tőle; de erre is érzékenyen hatott a bucsu szelleme és szíve egyaránt táplálékot nyert, barátjával való érintkezés által, melyet most élénk levelezés váltott fel.

A levélírás, mely most kiveszében van, akkor fénykorát élte; akkor egy levél-írás napokig terjedt. Recamier asszony birt azon tulajdonokkal,

Kataszteri nyilvántartási vizsgálat 10 községben tartatott.

Az egyenesadó kivétel-bizottságok mind a két kir. adóhivatal kerületében működésüket befejezték; a III. oszt. ker. adó a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek és a bányaadó, valamint az általános jövedelmi pótlóadó összesítések a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumhoz felterjesztetett, ezekről a kir. adóhivataloknak a községben előírt végett a kimutatások, nemkülönben az egyesek adózó könyvecskéibe és községi adókönyvbe az egyenlő előírás foganatosítása végett a lajstromok a községi előjárásoknak kiadattak.

Ideiglenes házaó mentesség 8 egyének adott; fizetési időhaladék egy esetben engedélyeztetett.

Séra Tamás árvaszéki elnök jelenti, hogy július hónapban volt a gyámoltak és gondnokoltak összes száma 10483 személy, ebből felszabadult 17 személy, a hó végével gyámság és gondnokság alatt maradt 10466 személy.

A háromszékmegyei összesített gyámpénztárnak volt a hó folyamata alatt összes bevétele 14766 frt 96 kr, ebből kiadott 9436 frt 26 kr, melyet a bevételből levonva 5330 frt 70 kr készpénz jött át augusztus hóra.

Az ügyforgalmat illetőleg a múlt havi áthozattal július hónap iktatóra érkezett 656 ügyszám, ebből elintéztetett 591 ügyszám és hátralékban illetve elintézetlen áthozott 165 ügyszám.

Nagy Dénes július 16 től kezdve két heti szabadságon távol volt.

A gyámpénztár véletlen vizsgálata július hó 6-án teljesített, mikor is a számvivői teendőket Incze István könyvvezető segédkezett.

Gyárfás Győző kir. mérnök előadja, hogy a közlekedés általában áhadtalán volt, tekintve, hogy az a számos új építési munkáknál ideiglenes átjárókkal, illetve vendéghidakkal tartatott fenn; a nyén-bodza kráznai közuton pedig az első utrészeknél kikerülésekkel történhetett.

A fedanyag szállítása a brassói ojtói állami közuton tett nagyobb előhaladást.

Az állami közúti építkezések közül mint egyik legnehezebb kivétel emlíendő fel a 16—17 km. szakaszon levő 1-ső számú Fekete ügy vízhid újbólépítése, melynél a jobbparti híd az előirt alapszintig elérése után göcszivattyú alkalmazásával betonöntéssel alapoztatott s az e fölé rakott alapfalazat befejeztével a földszinti falazás is a középvízszin magassága fölé emeltetett.

Ugyanott a balparti zárfa is elkészülvén, az alapok kikotrása jelentékeny előhaladást tett. A munkánál főleg a feltöltő futóhomok eltávolítása okozott nehézségeket és tett szükségessé fokozott gyorsaságot munkát. A nehézségek leűződése után azonban e helyen egy végleges hidnak létesítése sikeresen elérettnek jelezhető.

A 60—61. km. szakaszon a 40. számú Káson-patakhi felszerkezete ékelte fenyőfa-gerendákkal szerkesztetett újból.

Befejezést nyertek a 75—76. km. szakaszon levő 61. számú Bereczpatak-hidnak hídőfalazási munkái s e részben a jármók csúszópózései is.

Az ojtói szoroson előfordult árvízárkok helyreállítása befejezéséhez közeledett a kir. mérnök

melyek egy kedves levél írására szükségeltetnek; eleven, mozgékony képzelődése, szellemének finomsága, érzelmének mélysége visszatükröző sorából. Nyelve: természeti, élénk, merész; irálya gyöngéd és sehol sem lehetne bennök föltalálni a saloni izetlenséget. Chateaubriand visszatérése tovább nyult, mint azt mindketten várták. Berlint ugyan elhaggyta, de ugyanazon minőségben Londonba kellett mennie; végre teljesült vágyuk, a költő a külügyek miniszteréül nevezetvén ki, visszatérhetett Párisba s végtelen boldognak érzé magát a szép Julietta közelében. Egy izben nem találta otthon barátnőjét s ezt írta neki: »Háromnegyed órát töltök egyedül kamarájában önt várva, nevért kiáltva, s mégis oly jól esett szívemnek, magamat könyvek, virágai s azon tárgyak közt látva, melyek önt foglaltatják, melyeket ön kedvel. Másként kell módosítani szokásainkat, mert valóban nem tudom mi lenne belőlem ön nélkül. Miként mehetett ki ön, szokott óráinkban? nem várhatott ön reám? ön igen könnyen vesz az efféleket, pedig én mindent elhagyék, csak hogy ön-höz visszatérhesek...«

A költőt vonzalma, ezen időben, gyakran a leg-szenvedélyesebb nyilatkozatra ragadta, s nem tartá szem előtt azon gyöngédséget és tiszteletet, melyet Julietta igényelt, s melyet eddig nagy számu tisztelői közül egy sem mert volna megtenni.

(Vége következik.)

vezetése alatt s a 91—92. km. szakaszon előfordult hegyomlás a közlekedést biztosító mérvben eltávolítatván, a további munkák beszüntettek s a végleges biztosító művekre vonatkozó tervezet a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságához felterjesztettek.

Kedvező feltételek mellett biztosított a maksa-várhegy czovalvi uton levő Feketeügy-híd felszerkeztetének helyreállítása és a czovalva-borosnyó-bodza ut 0—1. km. szakaszán levő két át-eresztő s a Kovászna és Zágony-patak-hidak újból-építése.

Apróbb helyreállítások, ntrendezések, a szükséghez mérten eszközöltettek.

Az építészeti hivatal vezetésével folyamatban voltak a kézdívárhegyi kir. törvényszék által elfoglalt épületek, a sepsiszentgyörgyi kir. járás-bíróági épületek, a vármegyei fuárvaház, szegényménház helyreállítása, illetve újbólépítése.

A kézdívárhegyi polgári iskola átalakítási munkái vállalkozóknak átadattak.

Dr. Antal Mihály megyei főorvos jelentése szerint a közegészségügyi állapot általában kielégítőnek mondható, a multhoz képest javulás mutatkozott.

Járványosan egy hevenyfertőző kór sem uralkodott. Rühös volt 1, bujakóros 25, szembeteg 1, külömbféle bátegségekben szenvedett 58. Műtét végeztetett egy esetben.

Orvosrendőri hullavizsgálat teljesítettett véletlen vízbefelt egyének hulláján 4, akasztás általi öngyilkosság miatt 3, hirtelen (gutaütés által) halál miatt szintén 3 esetben.

Orvostörvényszéki bonczolás erőszakos halál miatt végeztetett 3 esetben.

A községeknek köztisztasági szempontból történt megvizsgálásánál, valamint a tápszerkek és italok vizsgálatánál a beérkezett jelentések szerint nagyobb rendellenességek nem találtak. Az iskolák — nyári szünidők lévén — július hónapban nem vizsgáltattak meg.

A nyilvántartott trachomás betegek a járási és körorvosok által gyógykezeltetnek, azonban a gyógykezelés nagyon nehezen eszközösihető, mivel a betegek pontatlanul, vagy egyáltalában nem jelennek meg a gyógykezelésre, miért is a megyei alispán ur a mulasztókkal szemben követendő eljárás iránt szigorúan intézkedett.

Az állategészségügyi viszonyok hasonlóan a múlt hóhoz, nem voltak kielégítők.

László Gyula, kir. alügyész előadja, hogy a kézdívárhegyi kir. törvényszék, valamint a megye területén levő kir. járásbíróági fogházakban július hó 31-ik napján le volt tartóztatva 37 elítelt, 10 vizsgálati fogoly, összesen 47; ebből 38 férfi, 9 nő.

Időközben megfordult 30 egyén.

Rabélelmzésre kiadott 178 frt 39 kr. Bünvádi feljelentés beérkezett 28. Törvényszéki bonczolás 3 esetben volt. Súlyosabb bűn eset nem merült fel.

A brassó-háromszéki helyi érdekű vasuton Imecsfalva-Szentkatolna és Nagy-Borosnyó községek határában előfordult árvizek folytán megtartott helyszini tárgyalások alapján ártéri hidak beiktatása iránt hozott első foku alispáni határozatokat a vasuti részvénytársulat megfelelebezte. A közigazgatási bizottság a felelősséget elvetésével az első foku határozatot jóváhagyta s a vízműtani műveletek elkészítési költségeinek fedezésére és a létesítmények kiegészítésére a vasut-részvénytársulat második foku határozatával kötelezte, az előíratok, vonatkozó törvények és az engedélyokmány alapján, Kelemen Lajos tiszti ügyész terjedelmes és kimerítő előadása folytán.

Az erdélyi erdőipar-részvénytársaság használatában levő erdei iparvasutak üzemeltetése a kereskedelemügyi m. kir. miniszter beszüntetni rendelte, míg a tulajdonos a tervezeteket be nem terjeszti, minel utána közigazgatási bejárás tartandó és az engedélyezés a kereskedelemügyi m. kir. minisztertől kikérendő.

Pável oláh püspök.

Pituk Béla galsai (aradmegyei) lelkész, ez előtt félévvel éleshangú röpiratot írt Pável nagyváradi püspök és az oláh klérus ellen, azt a vádat hangoztatva, hogy őt erőszakkal megfosztották a parochiájától s 24000 tősgyökeres magyar embert eloláhosítottak. Idézi a püspök oláhosító körlevelét is.

Napokig ignorálták Pável Mihály és hazaárulással vádolt társai a közvélemény fölháborodását, egy hanggal se czófolták a vádat; és most végre látják, hogy azt szó nélkül hivatni nem lehet, megpróbálják czófolni — keserves sikerrel!

Rezey Szilviusz orsz. képviselő fogott a szerecsen mosdatáshoz. Terjedelmes választ írt, melyben per örült foglalkozik Pitukkal, a ki már az aradi közkörház megfigyelő osztályának is ven-

dége volt. A röpirat egy adatát sem gyöngíti meg, nem is bocsátkozik azok czáfolásába, igéri azonban, hogy megszerzi és majd foglalkozik vele. Végül a magyar sajtónak ad a felmerült esetből kifolyólag jó tanácsokat. A békeség politikájával ugyanis sehogy sem fér össze, hogy a lapok az ilyen eseteket országos botránnyá fújják föl. Ezért is a nemzetiségi kérdés békés megoldása csak úgy volna lehető, ha a magyar sajtót a nemzetiségi kérdéssről szóló cikkeket illetőleg, üdvös korlátok közé szorítanák, hogy kellő higgadsággal tárgyalják a kérdést. — Am a Tribunák és társaik üdvös korlátok közé szorításáról bőlesen hallgat a képviselő ur.

Azt is írja Rezey, hogy se püspöke, se ő, se senki a röpirat megjelenéséről mit se tudtak. Mely kijelentéssel ellentétben látszik lenni Ciceronescu János abbeli nyilatkozata, melyet a „Nagyvárad“ interwiewelő munkatársa előtt tett, hogy igenis, előtök 2—3 héttel ezelőtt említette egy román ügyvéd, hogy Pável ellen egy szenzációs röpiratot adtak ki.

Augusztus 9-én este a Szent-László-téren négyszázötvennyi tömeg „abozug“, „le vele“ kiáltással és siketítő fityöléssel tüntetett. Csakhamar téglák és fadarabok röpültek az ablakokba, a szomszédos kávéház népe menekült. Mikor minden ablak be volt zúzva, a rendőrséget a kordonokon át dobálta. A püspöki palota előtt ezek elkezdték a Kossuthnótát, Szózatot. Iszonyú közápor törte be az oláh szeminárium ablakait is. A kövektől több rendőr s a főkapitány megsérült.

Esti 6 óra után komolyabb fordulatot vett az egyesek által bujtogatott tüntetés. A román fővelde előtt a bős tömeg már ökölnyi kövekkel hajigált. A zsalukat betörték és a leszedett ablakfákkal felfegyverkezve döngtették a mellette levő templom kapuját, melynek ablakait szintén bezúzták, azután folytonos ordítás közben vonultak Duma, Bona és Zigre ügyvédek lakásai elé rontva-bontva az ablakokat. Az ugyanazon házban lakó Bognár kereskedő szobájában ökölnyi kövekkel zúzták össze a drága butorokat. A László-téren beállott rendet csakhamar a közeledő rakonzátlanok zaja verte fel ismét, mely a hidra áthömpölygött tömeggel növekedve, szitkozódva és átkozódva vonult a püspök palotája elé. A rendőrség képtelen volt ellentánni a tömegnek, mely deszkákkal, kövekkel és dorongokkal felfegyverkezve rontott neki a palotának, iszonyúan döngtette a kaput s izzé-porrá törve az ablakokat. A főkapitány, a rendőrbiztosok és a hajdnk mindannyian kaptak ütéseket. — Végre Rimler főkapitánynak sikerült a tömeget némileg lecsendesíteni, azonban belátta, hogy katonaság nélkül nem lehet ura a helyzetnek, egy század gyalogságot kért, mely csakhamar megjelent Lederer hadnagy vezetésével, melylyel az utcákat aztán elzárták. Tizenegy órakor még hallatszott a zaj a félreeső utcákon. Egy honvéd századot, mely a Teleki-utczán vonult be éjjeli gyakorlatról, a tömeg élénken megéljenzett.

Diringó Tivadar nagybárodíi lelkész a templomban megátkozott minden szülőt, ki gyermekeit magyar állami iskolába meri küldeni. A főbíró s az esküdtek nyilatkozatot állítottak ki és kérték Sipos tanfelügyelőt, hogy a hazafiatalan pópa mozdítassék el. Sipos fölment a főispánhoz, ki a békeség kedvéért kérte az adatokat Pávelhez áttenni. Pável megcsitálta Diringót, ki udvarából vigán távozott. A főispán felháborodva mondta Siposnak: „Nem tűrhetjük a magyarság meggyalázását! Eleget elnéztünk Belényesben. Keresse fel újra.“ — Sipos felkereste Pávelt, a ki így szólt: „Ne bántsák Diringót, beszámíthatatlan részeges ember.“ — Sipos: „Akkor miért hagyja meg lelkéznek?“ — Pável: „Mit csináljak? rokonom és iskolatársam.“ — Félévi nógatásba került, míg megintette.

Az esetet úgy a városi, mint a megyei közgyűlésen szóba hozzák, hogy a törvényhatóságok szabjanak gátat a püspökség oláhosió hazafiatalan törekvéseinek. Sőt mozgalom is indult meg a polgárság körében, hogy tiltakozni kell az ellen, hogy Nagyvárad egyik díszes utcája a ha-

zafiatalansággal vádolt püspök nevét viselje. A mozgalomhoz csatlakoznak a mostani Pável-utca hazafias lakói is, a kik követelni fogják, hirszerint, a városi tanáestól a mostani utcafelírateltávolítását és az utca új elnevezését. A mozgalom intézői valószínűleg fel fognak kérni egy törvényhatósági bizottsági tagot is, hogy a tárgyan szölgjön fel a csütörtöki közgyűlésen.

Különfélék.

— A székelypárosokért. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Háromszék vármegye főispánjához a következő értesítést küldötte: Meltóságos Főispán ur! Hivatali elődöm 1891. évi április hó 18-án 9616. sz. a. kelt rendelete kapcsán értesitem Meltóságodat, hogy a m. kir. államvasutak gépgyára és a diósgyőei vas- és acélgépgyár felügyelő bizottságának f. é. július hó 15-én 14755 sz. a. hozsám intézett jelentése szerint a budapesti gépgyárban a jövő hóban több ügyes esztérgályos, gyalus és hidépítési osztály részére néhány lakatos lesz felvehető. Felhivom ennél fogva Meltóságodat, hogy ennek közhírre tétele iránt megfellelően intézkedjék és a jelentkezők alkalmaztatása iránt a fent nevezett felügyelő bizottsággal közvetlen érintkezésbe lépjen. Fogadjja Meltóságod kiváló tiszteletem öszinte nyilatátását. Budapest, 1893. július hó 26-án. A miniszter helyett: Reiszig s. k., államtitkár.

— Időjárás. Abból a sok esőből, mely a Királyhágón túl fekvő részekben a héten lehullott jutott va amicska nekünk is. Szombatn reggel több beti szárazság után az eső nagy lassan hullani kezdett s hullott egész nap több-kevesebb szünettel. Ilyen tempóban még egy heti eső sem lesz elegendő, a végleg kiszáradt föld megátzatására. A levegő különben erősen lehült, egészen észlelre változott, a minthogy minálunk augusztus közepe felé rendesen meg szokott hűvösödni a levegő, hogy szeptember havában ismét élvezzük azt a pompás meleg napokat, minőket csak minálunk lehet látni.

— A háromszéki fiu árva- és szeretetház jövő hóban Seps Szentgyörgyön megnyílik. A felvételi folyamodások az illetékes községi előjárásági bizonyítványokkal felszerelve szeptember 5-ig nyújtandók be. Igazi örömrünk szolgál, hogy e nagy fontosságu humán intézet végre azon helyzetre jutott, hogy áldásos működését megkezdhesse, de az is méltó büszkeségünkre szolgálhat, hogy a hazában nincs egyetlen megye, mely aránylag annyi emberbaráti intézettel rendelkezik, mint Háromszék megye.

— A kholera. Nagy ijedelem volt a minap Faddon. Hermann Ferenc ottani lakos kholeragyanus tünetek közt hirtelen meghalt. Hangel Ignác m. főorvos a legkiterjedtebb övintézkedéseket tette meg, mert a megejtett boncolás kholera nosztrast állapított meg. Debreczen környékén a kholerahírek napról-napra jobban terjednek s mindenfelé gyanus megbetegedésekről beszélnek. Mándokon és Nyiregyházan már mintegy 30 ember kapta meg a veszedelmes bajt. Nyiregyházan eddig csak a katonaság között ütött ki s a debreczeni ezredparancsnoksághoz érkezett jelentés szerint 1 tiszt és 2 katona halt meg benne. Szolonok a kholerahírek és megbetegedések miatt a tömeg már zavargott is; csendőri beavatkozással kellett a lázongást lecsendesíteni. Debreczenben a Széchenyi-utca végén egy öreg asszony összeesett, kholerahíret költötték, kórházba szállították, reggelre azonban jobban lett. Csegen 1 ember kholeragyanus tünetek közt meghalt, 3 pedig betegem fekszik. A szatmárvármegyei járványbizottság felírt a belügyminiszterhez, hogy a honvédeknek Nagy-Bányán tervezett gyakorlatát a honvédelmi miniszter utján halaszssa el, tekintettel a vármegye egészségügyi viszonyaira. Kolozsvárott néhány bállobo gyanus eset fordult elő. A betereket a járványkórházba szállították. Egy csoport suhancz a betegeket szállító katonákat kövekkel dobálta, a rendőrség azonban szétkergette őket. A járványkórházat rendőrök őrzik.

— Négyezer forintot ebéd. Nem miniszter, még csak nem is a népszerű helybeli képviselő adta kedves választóinak tiszteletére, hanem csak egy egyszerű pékmester, — mégis négyezer forintba került ez az ebéd, de sietünk hozzátenni, hogy nem az egyszerű pékmesternek került annyijába. Szászvárt egy odavalló pékmestert a napokban meglatogatta valamelyik jó ismerőse, akit — mikor megintta, hogy négyezer forintot akar a bonyádi takarékpénztárba helyezni — mindjárt ott marasztalt ebédre. Az ebédet jóízűen költötték el, azután a pékmester úgy félvállról megjegyezte, hogy azei a négyezer forinttal nem is kellene a takarékpénztárig fáradni, mert ő is fizetne érte

annyi kamatot régi jó ismerőének, mint a takarékpénztár. A jó lelkű vendég minden habozás nélkül leolvasta a négyezer forintot és az arról szóló kötvényt zsebre tette. Kölesönös szívélyes búcsúzás után a régi jó ismerő a kötvénnyel hazatázott. Néhány nappal később aztán azt az öröndetes hirt olvasta az újságokból, hogy az ő kedves barátja, az egyszerű pék, fizetése képtelenné vált és ő azzal a négyezer forinttal tulajdonképen csak az ebédjét fizette meg.

— A hadsereg új sátrai. Említettük annak idején, hogy a delegációk új bordonható sátrak beszerzését engedélyezték a gyalogsapatonk számára. Ezek az új sátrak két két ember számára valók, de a szerkezetök olyan, hogy több ilyen sátor egymáshoz kapcsolható, úgy, hogy négytől egészen tíz emberig is táborozhatnak az akként összekapcsolt sátrak alatt. Ily módon azután egész utcák és táborokká egyesíthetők a hadsereg új sátrai. A közös hadügyminisztérium e napokban rendeletet adott ki, melynek értelmében az új sátrakat már az idei ősz nagy hadgyakorlatokon használatba veszik és kipróbálják czélszerűségüket. Ha jónak bizonyulnak, egyelőre negyvenezer ilyen sátrat fognak megrendelni.

RÖVID HIREK.

— Versaillesben a Regant házaspár négy serdületlen gyermekével együtt szengázzal kivégezte magát. A nyomoruság volt oka vesztőknök. — Bresben az állami löporgyárban robbanás történt. Öt munkás meghalt. — Mező Bádon Sándor Pál birtokosnak a bikája megvadult s bérésbíróját meg két bérését úgy összetaposta-szurta, hogy azok most élet és halál közt lebegnek. — Seps Szentgyörgyön Mihály Albert felakasztotta magát. A jobb sorshoz szokott gazdát a nyomor vitte az öngyilkosságra. — Debreczenben Csizmadia Károly derecskei illetőségű fegyenc, a ki két esztendőre volt elítélve, a szabad ég alatt végzett munka közben a rabkörtől megszökött. — Öngyilkos örmester. Pécsen Hereud Gyéza, az ottani háziészred egyik örmestere, kedvesének lakásán agyonlötöte magát, mert a kezelése alatt álló ruhétárban hiányokat fedeztek fel. — Pozsonyban özvegy Saint-Genois Móríc grófné méntelepen a cséplésnél dolgozó munkások egyike, Domovics Márton vigyázatlanságból belekerült a cséplőgépbe, mely a szerencsétlen embert borzasztóan összevagdalta. — Zomborban Bischof János becei birtokos gazdaságában a cséplőgép az egyik munkásnak a lábát elkapta s tőből kitepte. A munkás meghalt, a hatóság vizsgálatot indított. — Nagy szerencsétlenség. A Svansee-öbölben (Wales) egy csónak felborult. A bentülő 29 ember közül huszonketten, többnyire nők és gyermekek a vízbe fulltak. — Olasz diákok Fiumében. Cerodini római műegyetemi professzor tanítványai a kikötői munkálatok tanulmányozására Fiuméba érkeztek. — A munka áldozatai. Longwyban az ottvaló vas-hámorban nagy szerencsétlenség történt. Egy kazán felrobbant; 11 ember meghalt, 19 súlyosan megsebesült. — Az aradi rablás. Aradon, kedden a pénztár feltörésével, a Roch-testvérek üzletét kirabolták s 1100 forintot vittek el. A főnök gyanúján letartóztatták Himál József könyvvitelt s a lakásán 100 frt ezüst pénzt, azt már begöngyölve meg is találták. Mindazáltal tagadja, hogy ő a tettes.

Piaczi árak.

Kézdi-Vásárhelyt, 1893. aug. 10-én.

Buza (tisztá)	mátermázsáuként	7 frt 26 kr
„ (elegy)	„	7 frt 20 kr
Rozs (tisztá)	„	5 frt 50 kr
„ (elegy)	„	— frt — kr
Arpa (tisztá)	„	4 frt 80 kr
„ (elegy)	„	— frt — kr
Zab	„	4 frt 33 kr
Török buza	„	5 frt — kr
Kásó (kóles)	„	12 frt 20 kr
„ (árpa)	„	14 frt — kr
Borsó	„	6 frt — kr
Lencse	„	17 frt 14 kr
Fuszulyka	„	5 frt — kr
Pityóka (legszebb)	„	— frt 80 kr
Marhabús	kilogrammonként	— frt 48 kr
Disznóhús	„	— frt 48 kr
Juh-hús	„	— frt 28 kr
Szalonna	„	— frt 64 kr
Faggyu (nyers)	„	— frt 24 kr

Hirdetések.

FOGORVOS

PERL JÓZSEF

American Dentist Dr. of Deatel Surgery

f. hó 14-én Kézdi-Vásárhelyre érkezik és néhány nap itt fog maradni.

Lakása Janosó Dénes szálloda.

Sz. 13518 Háromszékvármegye alispánjától.
1893.

Árlejtési hirdetemény.

A nyén-bodza-krásznai hadászati fontos-ságu törvényhatósági közut 10—20 kmt. szakaszán a folyó évi árvíz által megrongált utvonat helyreállításainak és az elsodort műtárgyak újból építési munkáinak 4113 frt 88 kr költségvetési összegben vállalat utjáni biztosítása céljából 1893. évi augusztus hó 17. napján délutáni 3 óraker az alispáni irodában zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Mi azon megjegyzéssel téletik közhirré, hogy vállalkozni szándékozók zárt ajánlatokat a tárgyalási nap déli 11 órájáig a megyei pénztárnál adják be, mivel a kitűzött határidőn túl ajánlatok nem fogadtatnak el.

Az ajánlatokban világosan kijelölendő az egységi árból leengedendő százalék számmal és betűvel,

A zárt ajánlatok borítékban, lepecsételve nyújtandók be, az ajánlatokhoz a kikiáltási összegnek öt száztólja mint bánatpénz csatolandó.

A feltételek az árelemzés, árjegyzék és műszaki leírással együtt a jegyzői irodában a rendeshivatalos órák alatt megtekinthetők.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1893. évi augusztus hó 7-én.

Tompa Miklós
alispán.

BRASSÓI PORTLAND-CZEMENT-GYÁR

ajánl a legkitűnőbb minőségű

PORTLAND- ÉS ROMAN-CZEMENTET

bármely vasuti állomáshoz szállítva nagyon olcsó árban.

Kézdi-Vásárhelytt kapható:

K. Csiszár József urnál.

HIRDETÉSEK

lapunk kiadóhivatalában jutányos árban
felvételnek.

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

M e n e t r e n d.

Érvényes 1893. május hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1893. május hó 1-től.

A l l o m á s o k	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat	A l l o m á s o k	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. (ind. (ind.			Medgyes	(ind. regg. 10.09	éjjel 12.47	
Brassó (vendéglő)	(érk. (ind.	regg. 4.2	este 7.43 d. u. 2.45	Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Szeben felé)	(érk. " 10.31	" 1.03	
Botfalva	" 4.48	" 8.07			(ind. " 10.47	" 1.18	
Földvár	" 5.07	" 8.23			(érk. d. u. 12.28	" 2.49	
Mogyorós	" 5.26	" 8.43		Tövis (vend., elágazás Arad felé	(ind. " 1.08	" 3.47	este 8.27
Apáca	" 5.42	" 8.57		Nagy-Enyed	(érk. " 1.35	" 4.07	
Köpecz	" 6.02	" 9.16		Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé)	(ind. " 2.21	" 4.40	" 8.53
Ágostonfalva	" 6.09	" 9.22			(érk. " 2.31	" 4.52	
Alsó-Rákos	" 6.26	" 9.38		Gyéres (elágazás Torda felé)	(ind. " 3.08	" 5.20	
Homoród	" 6.55	" 10.02			(érk. " 3.18	" 5.26	
Kacza	" 7.12	" 10.15		Kolozsvár (vendéglő)	(ind. " 5.14	regg. 6.52	" 11.01
Bene	" 7.32	" 10.36			(érk. este 6.08	" 7.40	
Erked	" 7.52	" 10.51		Nagy-Várad (vendéglő)	(ind. " 10.44	" 11.51	
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé)	" 8.23	" 11.16			(ind. " 11.04	d. u. 12.09	" 2.18
Segesvár (vendéglő)	(érk. (ind.	" 8.46	" 11.27	Budapest	(érk. regg. 6.35	este 8.40	regg. 7.25
	" 8.53	" 11.32					

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12.20 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5.15 perczkor.

Brassó — kézdivásárhelyi vasut.

Kézdi-Vásárhely	indul reggel 5.00 d. e. 9.38 d. u. 2.33	Brassó	indul reggel 5.46 regg. 8.50 d. u. 3.10
Imecsfalva	" 5.13 " 9.55 " 2.50	Szász-Hermány	" 6.01 " 9.09 " 3.29
Páva-Zabola	" 5.26 " 10.12 " 3.07	Prázsmár	" 6.19 " 9.31 " 3.53
Kovászna	" 5.46 " 10.34 " 3.39	Kökös	" 6.30 " 9.44 " 4.06
Barátos	" 6.03 " 10.59 " 4.04	Uzon	" 6.41 " 9.57 " 4.23
Nagy-Borosnyó	" 6.15 " 11.17 " 4.19	Kilyén	" 6.53 " 10.12 " 4.38
Eresztevény	" 6.32 " 11.35 " 4.37	Sepsi-Szentgyörgy	" 7.11 " 10.32 " 5.03
Sepsi-Szentgyörgy	" 7.02 d. u. 12.10 " 5.17	Eresztevény	" 7.33 " 11.59 " 5.31
Kilyén	" 7.10 " 12.20 " 5.27	Nagy-Borosnyó	" 7.50 " 11.17 " 5.53
Uzon	" 7.23 " 12.36 " 5.43	Barátos	" 8.11 " 11.41 " 6.22
Kökös	" 7.33 " 12.49 " 5.56	Kovászna	" 8.31 " 12.08 " 6.40
Prázsmár	" 7.48 " 1.11 " 6.18	Páva-Zabola	" 8.42 " 12.21 " 6.53
Szász-Hermány	" 8.01 " 1.31 " 6.38	Imecsfalva	" 8.54 " 12.36 " 7.08
Brassó	érk. délelőtt 8.18 " 1.49 este 6.56	Kézdi-Vásárhely	érk. reggel 9.08 " 12.54 este 7.26

Nyomatott Szabó Albertnél K. V. Á. Hely.